

Андрій СОВА

ПЕЧАТКИ ОРГАНІЗАЦІЇ “ПЛАСТ” У СТРИЮ (1920-ТІ РР.)

У статті на основі неопублікованих архівних матеріалів, які зберігаються в Центральному державному історичному архіві України у Львові, розглянуто сфрагістичні пам'ятки пластових куренів та структурних підрозділів організації у Стрию. Охарактеризовано виявлені відтиски за такими ознаками: матеріал, форма, розмір, зображення, датування. У додатку опубліковано каталог, виявлених відтисків печаток та їх зображень.

Ключові слова: Стрий, “Пласт”, печатки.

У роки незалежності сфрагістика зробила значний крок уперед, а її досягнення перевершили здобутки дотогочасного стану наукового розвитку проблеми¹. Однак маловивченими надалі залишаються печатки українських громадських організацій на західноукраїнських землях кінця ХІХ – першої третини ХХ століття, серед яких одну з ключових позицій займав “Пласт”. У 1911–1930 роках, у часі його легального існування в Галичині, пластові курені, гуртки та структурні підрозділи затвердили та використовували у своїй діяльності відповідну атрибутику: прапори, відзнаки, нагороди, однострої, гімни, печатки. Останні й досі ще мало вивчаються дослідниками, за винятком кількох студій автора цієї статті та публікацій, де пластові печатки подано лише як ілюстративний матеріал без належного наукового опрацювання. Аналіз досліджень, присвячених “Пласту”, показав, що праці емігрантських авторів – В. Леника² і сучасних українських вчених – І. Андрухів³, Я. Боднара⁴,

¹ Розвиток історіографічних студій національної сфрагістики від 1991 р. до 2008 р. докладніше див. у статтях Віталія Перкуна: *Perkun W. Badania sfragistyczne na Ukrainie 1991–2004 / W. Perkun // Pieczęć w dawnej Rzeczypospolitej / Pod red. Z. Piecha. – Warszawa, 2006. – S. 355–363; Перкун В. Українські сфрагістичні студії 1991–2008 рр.: стан та перспективи досліджень / В. Перкун // Український історичний журнал. – Київ, 2010. – Випуск 1. – С. 199–215.*

² *Леник В. Українська організована молодь (молодечі організації від початків до 1914 р.) / В. Леник. – Мюнхен–Львів, 1994. – 181 с.*

³ *Андрухів І. Українські молодіжні товариства в духовному відродженні краю (кінець ХІХ – 1939 р.) / І. Андрухів. – Івано-Франківськ, 1991. – 88 с.; Андрухів І. Західноукраїнські молодіжні товариства “Сокіл”, “Січ”, “Пласт”, “Луг”. – Івано-Франківськ, 1992. – 80 с.; Андрухів І. Українські молодіжні товариства Галичини: 1861–1939 рр. (Короткий історичний нарис) / І. Андрухів. – Івано-Франківськ, 1995. – 72 с. та ін.*

⁴ *Боднар Я. Б. Теоретичні та методичні засади фізичного виховання молоді Галичини кінця ХІХ – початку ХХ століття (до 1939 р.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.02 “Фіз. культура, фіз. виховання різних груп населення”. – Львів, 2002. – 18 с.*

О. Вацеби⁵, В. Виздрика⁶, Ю. Візитів⁷, О. Дем'янюка⁸, Я. Луцького⁹, В. Окаринського¹⁰, Р. Пальчевського¹¹, Б. Савчука¹², О. Сича¹³, Б. Трофим'яка¹⁴, І. Шумського¹⁵ та інших дають певне уявлення про його історію та діяльність. Однак у них відсутній системний виклад та аналіз символіки “Пласту”, зокрема й печаток. Упорядники книги “Пласт у Станиславові та Івано-Франківську (1911–2009 рр.)” Андрій Чемеринський та Василь Іваночко помістили у книзі 12 пластових печаток (9 – з 1920-х рр., 3 – сучасні)¹⁶. Петро Содоль опублікував відтиски 4 пластових печаток (2 різні відтиски Першого пластового полку ім. П. Конашевича-Сагайдачного у Львові, 1 – Верховної Пластової Ради у Львові, 1 – Верховної Пластової Команди у Львові)¹⁷. Як в першому, так і другому випадках, пластові печатки подані лише як ілюстративний матеріал. Проте без будь-яких підписів, не вказано їх розмір та інші характеристики, без яких не можливо уявити ролі цих пам'яток. Наукове вивчення проблеми фактично розпочато автором цієї статті¹⁸.

⁵ Вацеба О. М. Нариси з історії спортивного руху в Західній Україні / О. М. Вацеба. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1997. – 232 с.

⁶ Виздик В. С. Військово-патріотична діяльність УВО–ОУН серед української молоді Галичини (1920–1939 рр.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец. 07.00.01 “Історія України”. – Львів, 2004. – 18 с.

⁷ Візитів Ю. М. Пластовий рух на Волині в міжвоєнний період: Монографія / Ю. М. Візитів. – Рівне: Волинські обереги, 2008. – 180 с.

⁸ Дем'янюк О. Й. Український молодіжний рух Західної України: від зародження до боротьби за українську державність: Монографія / О. Й. Дем'янюк. – Луцьк: ПВД “Твердиня”, 2007. – 180 с.

⁹ Луцький Я. В. З історії туристично-краєзнавчої роботи в “Пласті” (1911–1930 рр.) / Я. В. Луцький. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998. – 60 с.

¹⁰ Окаринський В. М. Пласт в українському національно-визвольному русі (1911–1939 рр.): Монографія / В. М. Окаринський. – Тернопіль, 2006. – 222 с.

¹¹ Пальчевський Р. С. Український молодіжний рух на західноукраїнських землях (20–30-і рр. ХХ ст.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец. 07.00.01 “Історія України”. – Чернівці, 2000. – 20 с.

¹² Савчук Б. Український Пласт 1911–1939 рр / Б. Савчук. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1996. – 268 с.

¹³ Сич О. М. Пласт: нарис витоків, історії, сьогодення / О. М. Сич. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1999. – 76 с.; Сич О. Пласт – український скавтинг: нарис витоків, історії, сьогодення / О. Сич. – 2-ге вид., змінене, доповнене. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2012. – 288 с.

¹⁴ Трофим'як Б. Є. Фізичне виховання і спортивний рух у Західній Україні (з початку 30-х років ХІХ ст. до 1939 р.): Навч. посібник / Б. Є. Трофим'як. – Київ: ІЗМН, 1997. – 424 с.; Трофим'як Б. Є. Гімнастично-спортивні організації у Національно-Визвольному русі Галичини (Друга половина ХІХ ст. – перша половина ХХ ст.) / Б. Є. Трофим'як. – Тернопіль: Економічна думка, 2001. – 694 с.

¹⁵ Шумський І. І. Молодіжний рух у Західній Україні (1920–1939): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец. 07.00.01 “Історія України”. – Чернівці, 2001. – 20 с.

¹⁶ Пласт у Станиславові та Івано-Франківську (1911–2009 рр.) / Упорядники Андрій Чемеринський та Василь Іваночко. – Івано-Франківськ: “Лілея-НВ”, 2009. (Пластова бібліотека, ч. 9). – С. 16, 24, 75, 185. (загальна кількість сторінок книги 224).

¹⁷ Содоль П. “Золота Книга” І пластового полку / П. Содоль // Пластовий шлях. Журнал пластової думки та інформації. – 2011. – Ч. 2 (166). – С. 42.

¹⁸ Сова А. О. Актуальні питання вивчення символіки українських молодіжних організацій Галичини кінця ХІХ – першої третини ХХ ст. / А. О. Сова // Український визвольний рух / Центр досліджень

Мета статті – привернути увагу до сфрагістичних пам’яток молодіжної організації “Пласт”, розпочавши їх наукове вивчення на прикладі відтисків печаток “Пласту” в Стрию, які виявлені в Центральному державному історичному архіві України у Львові. Завдання дослідження полягає в докладній характеристиці пам’яток, беручи до уваги їх якісні та функціональні особливості: матеріал, форма, розмір, зображення, легенда (напис). Джерельною основою дослідження стали фонди №№ 358 (Шептицький Андрей (Роман-Марія-Александр, 1865–1944), граф, митрополит Галицький греко-католицької Церкви, архієпископ Львівський, єпископ Кам’янець-Подільський,

---

визвольного руху, Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича НАН України. – Львів, 2007. – Збірник 9. – С. 157–180; *Сова А. О.* Сфрагістичні пам’ятки 10-го куреня УУСП “Чорноморці” / А. О. Сова // Знак. Вісник Українського геральдичного товариства. – Львів, 2007. – Ч. 42. – С. 2 (пердрук без дозволу автора: *Сова А. О.* Сфрагістичні пам’ятки 10-ого куреня УУСП “Чорноморці” / А. О. Сова // Чорноморець. Листок дружнього зв’язку 10-го куреня УПС / А. О. Сова. – Філадельфія, 2008. – 5 березня. – Ч. 75. – С. 26–27); *Сова А. О.* Печатка пластового куреня “Лісові Чорти” у Львові / А. О. Сова // Знак. Вісник Українського геральдичного товариства. – Львів, 2009. – Вересень. – Число 48. – С. 3; *Сова А. О.* Символіка українських молодіжних організацій “Сокил”, “Січ”, “Пласт” та “Луг” у Галичині (кінець XIX століття – 1939 р.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец. 07.00.06 “історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни”. – Львів, 2009. – 17 с.; *Сова А.* Печатка пластового музею у Львові / А. О. Сова // Пластовий шлях. Журнал пластової думки та інформації. – Львів, 2011. – Ч. 4 (168). – С. 38–39; *Сова А.* Печатки пластових куренів на Волині у 1920-х рр. / А. О. Сова // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. – Рівне: РДГУ, 2011. – Випуск 22. – С. 270–273; *Сова А.* Актуальні питання вивчення печаток українських організацій “Сокил” “Січ” “Пласт” і “Луг” у Галичині (кінець XIX ст. – 1939 р.) / А. О. Сова // Сфрагістичний щорічник. – Київ: НАН України, Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського; Інститут спеціальних історичних дисциплін Музею Шереметєвих, 2011. – Вип. I. – С. 402–427; *Сова А.* Печатки пластового куреня імені Івана Богуна в Олександрії (1920-ті рр.) / А. О. Сова // Знак. Вісник Українського геральдичного товариства. – Львів, 2012. – Квітень. – Число 56. – С. 3–4; *Сова А.* Печатки як джерело до історії організації “Пласт” у Галичині (1910–30-ті роки) / А. О. Сова // Книжкова та рукописна культура: історія, методологія, джерельна база: тези доповідей і повідомлень: міжнародна наукова конференція (Львів, 17–18 травня 2012 р.) / упорядкування і наукова редакція Лариси Головатої; Центр незалежних історичних студій; Інститут історії України НАН України; Канадський інститут українських студій Альбертського університету; Національний університет “Львівська політехніка”. – Львів, 2012. – С. 32–35; *Сова А.* Печатки пластових відділів у Бережанах (1920-ті рр.) / А. О. Сова // Землі Опілля в природно-географічному та історико-культурному розвитку України. Матеріали четвертої науково-практичної конференції, Бережани, 28 вересня 2012 року. – Тернопіль: Астон, 2012. – С. 61–68; *Сова А.* Сфрагістичні пам’ятки пластових відділів у Бережанах (1920-ті рр.) / А. О. Сова // Знак. Вісник Українського геральдичного товариства. – Львів, 2012. – Серпень. – Число 57. – С. 3–4; *Сова А.* Ще одна печатка пластового куреня “Лісові Чорти” / А. О. Сова // Пластовий шлях. Журнал пластової думки та інформації. – Львів, 2012. – Ч. 3 (171). – С. 56–57; *Сова А.* Печатки пластових відділів у Калуші / А. О. Сова // Знак. Вісник Українського геральдичного товариства. – Львів, 2013. – Квітень. – Число 59. – С. 4–5; *Сова А.* Нові печатки організації “Пласт” у Бережанах (1920-ті рр.) / А. О. Сова // Бережанська гімназія: сторінки історії. Матеріали міжнародної наукової конференції, Бережани 19 вересня 2013 р. / Бережанський краєзнавчий музей / упор. Наталія Бойко, Надія Голод. – Тернопіль, 2013. – С. 52–63; *Сова А.* Печатки 21 пластового куреня імені Івана Богуна у Чорткові / А. О. Сова // Знак. Вісник Українського геральдичного товариства. – Львів, 2013. – Вересень. – Число 61. – С. 5 та ін.

культурний і церковний діяч, меценат, дійсний член НТШ), 389 (Верховна пластова команда, м. Львів), 404 (Редакція журналу “Молоде життя”, м. Львів”), 410 (Тисовський Олександр, професор біології, педагог, письменник, засновник “Пласту”, суспільно-політичний діяч 1886–1968). Усього виявлено та проаналізовано 12 різних печаток пластових відділів Стрия. У додатку опубліковано каталог відтисків печаток.

Автор переглянув та опрацював декілька тисяч пластових документів, які зберігаються в ЦДІА України у Львові. Це протоколи засідань, нарад, конференцій, плани їх діяльності, інструктивні матеріали, періодичні видання, звіти, описи мандрівок та таборів, звернення, відозви, листування тощо. У них вміщено чимало документів із відтисками печаток пластових куренів та структурних підрозділів у Стрию. Стрийські пластуни печатками завіряли звіти, листи, книги протоколів, звернення, реєстраційні картки членів, зголошення до таборів тощо. За підрахунками автора понад 460 документів завірено печатками пластових відділів у Стрию.

Для відтисків печаток використовували переважно фіолетове чорнило, рідше – чорне. Поки що не виявлено печаток із сухим тисненням, які застосовували у своїй діяльності інші молодіжні товариства Галичини¹⁹. Із друкованих печаток відома лише одна – 2-го куреня старших пластунів “Червона Калина”, яка датована 3 квітня 1930 року і зображена на запрошенні з нагоди посвячення прапора Загону “Червона Калина” 27 квітня 1930 року в Стрию²⁰. У документі, на якому є відтиск цієї печатки, зазначено: “Ваша Достойносте! Маємо честь запросити Вас на Свято Посвячення Прапора Загону “Червона Калина”, яке відбудеться в п'ятиліття існування Загону, дня 27. Квітня 1930 р. в Стрії, з такою програмою: о год. 11.45 – Посвячення Прапора в парохіяльній церкві; о год. 16 – Святочна академія і торжественне вбивання цвяшків. В Стрії, 3. квітня 1930. За Штаб Загону Ярослав Рак в. р. отаман Осип Тюшка в. р. писар. Р. С. Цвяшок доручимо підчас вбивання”²¹.

У своїй діяльності пластові відділи Стрийщини використовували печатки круглої, овальної та прямокутної форми. Розміри печаток коливались: круглі в межах від 35 мм

¹⁹ Наприклад товариство гімнастичне “Сокіл” у Львові мало печатку із сухим тисненням. Відтиск круглий, розмір – 23 мм. Без зображення. Текст розділений двома зірочками та двома квіточками. Див.: Центральний державний історичний архів України у Львові (далі – ЦДІА України у Львові). – Ф. 312. – Оп. 1. – Спр. 21. – Арк. 14; ЦДІА України у Львові. – Ф. 410. – Оп. 1. – Спр. 55. – Арк. 13.

²⁰ Через арешти польською поліцією пластунів у Стрию посвячення прапора перенесли на серпень 1930 р. Див.: Падох Я. Стрийський Пласт. Нарис історії / Я. Падох // Стрийщина. Історико-мемуарний збірник Стрийщини, Скільщини, Болахівщини, Долинщини, Рожнятівщини, Журавенщини, Жидатівщини і Миколаївщини / Ред. І. Пеленська, К. Баб'як. – Нью-Йорк–Торонто–Париж–Сідней, 1990. – Т. 1. – С. 482, 483, 485; Падох Я. Загін “Червона Калина” / Я. Падох // Загін Червона Калина. Ювілейне видання пластового Загону “Червона Калина”. – Стрий–Нью-Йорк, 2000. – С. 23–32; Ерденбергер В. До історії прапора Загону “Червона Калина” / В. Ерденбергер // Загін Червона Калина. Ювілейне видання пластового Загону “Червона Калина”. – Стрий–Нью-Йорк, 2000. – С. 240–242.

²¹ ЦДІА України у Львові. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 84. – Арк. 40. Аналогічний документ опублікований у 2000 р. Див.: Оригінал запрошення на Свято Посвячення Прапора Загону “Червона Калина” в Стрії // Загін Червона Калина. Ювілейне видання пластового Загону “Червона Калина”. – Стрий–Нью-Йорк, 2000. – С. 241. У зацитованому документі зазначено число 553, у опублікованому – 121. Тобто щонайменше запросили на урочистості 553 особи.

(2-ий курінь старших пластунів Загін “Червона Калина”)²² до 37 мм (5-ий пластовий курінь ім. кн. Ярослава Осмомисла)²³, овальні від 29х39 мм (46 пластовий курінь ім. Буй-Тур Всеволода)²⁴ до 37х46 мм (5-ий пластовий полк ім. кн. Ярослава Осмомисла)²⁵. Також виявлено одну печатку прямокутної форми (Команда Стрийського Пластового Коша)²⁶. Серед круглих виняток становить печатка 2-го куреня старших пластунів “Червона Калина”. Її розмір – 60 мм²⁷.

Зображення на печатках могло бути довільним. Однак поширеним було застосування організаційної емблеми – Тризуба і трипелюсткової лілієї, мистецьки сплетених в одну гармонійну цілість, авторство якої належить професору Академічної гімназії у Львові Миронові Федусевичу та графіку Робертові Лісовському. Таке зображення міститься на 10 печатках пластових відділів у Стрию. Рідше на печатках фіксуємо відбитки територіальних символів, наприклад, лева (Управа V З'язку Новиків у Стрию)²⁸, червоної калини – символу України (2-ий курінь УУСП “Червона Калина” в Стрию). Лев зафіксований лише на трьох печатках пластових відділів Галичини. Перший на вже загуваній печатці Управи V З'язку Новиків у Стрию, другий – пластового полку ім. Івана Богуна у Перемишлі²⁹, третій – Уладу Новиків у Львові³⁰.

Легенди печаток виконано друкованим шрифтом, написи були україномовними, вжито скорочення: “гурт.” – гурток, “ім.” – імені, “к.” – курінь; “кн.” – княгиня, князь; “п.” – полк, “пл.” – пластун, пластунка; “пл.” – пластовий; “сам.” – самостійний, “ст.” – старший; “У. У. С. П.” – Улад українських старших пластунів. Вивчаючи написи на печатках, важливо враховувати, що абрєвіатури та скорочення містять додаткову інформацію. Наприклад, пласто́ве гасло “Скоб” складається з початкових літер чотирьох слів: “сильно, красно, обережно, бистро”. Ще у 1913 р. один із засно-

²² ЦДІА України у Львові. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 35. – Арк. 15; спр. 724. – Арк. 15; спр. 729. – Арк. 143, 144, 145, 159, 160, 170, 175, 176, 181; спр. 882. – Арк. 1, 1 зв.; спр. 883. – Арк. 1 зв., 4, 5 зв., 6, 9, 10 зв., 12, 13, 15, 16, 19, 20 зв., 20 а, 24, 26, 27 зв., 28, 29, 30, 33, 35, 36 зв., 37 зв., 39, 43; спр. 884. – Арк. 14; спр. 888. – Арк. 14 зв., 21 зв., 27 зв., 30; спр. 893. – Арк. 14 зв.

²³ ЦДІА України у Львові. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 35. – Арк. 42, 45, 46; спр. 37. – Арк. 63, 64 зв., 65 зв., 67, 68 зв.; спр. 64. – Арк. 13; спр. 727. – Арк. 1 зв., 2, 3, 13, 14 зв., 21, 26, 43 зв., 50, 51, 53, 63 зв., 70, 71, 76, 77, 85 зв., 86, 87, 89, 90, 91 зв., 92, 93, 94, 102, 111 зв., 112, 113, 115, 118, 119; спр. 729. – Арк. 180.

²⁴ ЦДІА України у Львові. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 31. – Арк. 42 зв., 98 зв.; спр. 32. – Арк. 138 зв., 139; спр. 34. – Арк. 49, 50 зв.; спр. 729. – Арк. 76, 104, 105, 108, 115, 127, 128, 138, 141, 146, 148; спр. 731. – Арк. 11; Ф. 404. – Оп. 1. – Спр. 3. – Арк. 24.

²⁵ ЦДІА України у Львові. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 31. – Арк. 107 зв.; спр. 32. – Арк. 53 зв., 55 зв.; спр. 33. – Арк. 46 зв.; спр. 63. – Арк. 13; спр. 728. – Арк. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; спр. 729. – Арк. 1, 14, 15, 19 зв., 27, 29, 30, 31, 33, 63, 69, 70, 72, 73, 79, 80, 96, 104 зв., 119, 120, 121, 122, 123, 124, 132, 133, 142, 190; спр. 731. – Арк. 2, 5, 6, 8, 14, 18, 21, 22, 23; Ф. 404. – Оп. 1. – Спр. 3. – Арк. 8; Ф. 410. – Оп. 1. – Спр. 85. – Арк. 17.

²⁶ ЦДІА України у Львові. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 37. – Арк. 67 зв., 68 зв., 87 зв., 88 зв., 91 зв.; спр. 39. – Арк. 91; спр. 724. – Арк. 27 зв., 28 зв., 29, 31; спр. 882. – Арк. 6, 10, 15.

²⁷ ЦДІА України у Львові. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 84. – Арк. 40.

²⁸ ЦДІА України у Львові. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 727. – Арк. 32, 38, 56, 64, 109, 122.

²⁹ ЦДІА України у Львові. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 54. – Арк. 10, 11, 12, 13, 21 зв.

³⁰ ЦДІА України у Львові. – Ф. 358. – Оп. 1. – Спр. 135. – Арк. 3 зв.

вників “Пласту” Олександр Тисовський писав: “Предкладаю, щоби кличем наших пластунів були отсі чогири слова, які висказують повний зміст пласту: “Сильно, красно, обережно, бисто” зібрані в однім вислові “скоб”. Скоб – се заразом назва орла (*Haliaeetus albicilla*), величиною і силою другого по орлі сизім, прегарної птиці, що панує по всій Україні, а гніздить ся головно над озерами і великими ріками. Нехай ся птиця буде заразом символом українських пластунів, нехай назва “Скоб” буде найвисшим почесним титулом пласту. Нехай укр[аїнські] пластуни здоровлять ся висловом “скоб”, а відповідають словом “знаєм”, пригадуючи собі тим, як їм слід поступати, щоби стати правдивими, добрими синами свого народу”³¹. Дещо уточнену позицію щодо цього гасла наведено у наступній книзі автора “Життя в Пласті”: “Кличем інших, чужих уладів є: “Готовся”. Йому в українськiм Пласті відповідає клич “Сильно, Красно, Обережно, Бисто”! Значіння обох кличів те саме: Пластун має готуватися до боротьби з життям, з трудними нераз обставинами. Має готуватися, щоби показатися завжди й всюди паном положення для добра батьківщини і для власного хісна (користі. – А. С.). Щоби це довершити, він мусить вміти робити все сильно, красно, обережно й бисто. Це одначе не легка штука і до сього треба пластунови мати і як найліпше розвинути в собі всі здібности, якими обдаровує природа нормального чоловіка. До цього саме змагає Пласт”³².

Таким чином у Центральному державному історичному архіві України у Львові вдалося виявити 12 різних відтисків печаток пластових відділів, які існували у Стрию, зокрема Команди Стрийського Пластового Коша – 2 відтиски³³, 2-го куреня старших пластунів “Червона Калина” (попередня назва 2-ий курінь старших пластунів ім. І. Богуна) – 3, Управи 5-го Зв'язку Новиків у Стрию – 1, 5-го пластового куреня ім. Я. Осмомисла – 3, 8-го пластового куреня ім. кн. Ольги – 1, 14-го самостійного гуртка (згодом 16-го куреня) старших пластунок “Спартанки” – 1, 46 пластового куреня ім. Буй-Тур Всеволода – 1. На більшості печатках міститься зображення організаційної емблеми, тобто Тризуба і трипелюсткової лілеї, що мистецьки сплетені в одну гармонійну цілісність. Воно вказує на те, що це виключно українська структура, яка є частиною міжнародного скаутського руху. Стрийські пластуни у печатках наслідували львівську традицію.

Сподіваюся, що ця публікація дасть поштовх і приверне увагу до поставленої проблеми. Перспективи подальших досліджень полягають в опрацюванні матеріалів краєзнавчих музеїв та приватних колекцій на наявність матриць та їх відтисків на документах пластових відділів Стрийщини³⁴. Це дасть можливість зібрати по

³¹ Тисовський О. Пласт / О. Тисовський. – Львів: Накладом “Вістий з Запорожа”, Львів, улица Руська 20, 1913. – С. 4.

³² Тисовський О. Життя в Пласті. Основи пластового знання для Української Молоді /О. Тисовський. – Львів: Накладом Верховної Пластової Ради у Львові, 1921. – С. 36.

³³ В Інституті спеціальних історичних дисциплін Музею Шереметьєвих у Києві зберігається матриця печатки, яка зображена на рисунку 1. Вона в доброму стані. За інформацією з достовірних джерел ця матриця куплена декілька років тому Олексієм Шереметьєвим у Києві на одному із аукціонів. Місце зберігання інших 11 матриць не встановлено.

³⁴ У ЦДІА України у Львові вдалося виявити документи з відтисками печатки 40 пластового куреня ім. І. Черняти у Конохові. Відтиск чорнильний червоний, чорний, фіолетовий, овальний, розмір: 37х46 мм. Зображення: трипелюсткова лілея з Тризубом. Легенда: “40. ПЛАСТОВИЙ

максимуму всі відтиски печаток та матриці, їх систематизувати, проаналізувати, порівняти з печатками пластових відділів інших українських територій та опублікувати окремим каталогом.

КАТАЛОГ

Матеріал: фіолетове, чорне, коричневе чорнило.

Форма: круга.

Розмір: 36 мм.

Зображення: трипелюсткова лілея з Тризубом.

Легенда: КОМАНДА СТРИЙСЬКОГО ПЛАСТОВОГО КОША. Текст розділений зірочкою.

Датування: 11.12.1925 р. – 5.02.1930 р.

Місце зберігання:

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 35. – Арк. 45.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 36. – Арк. 1 зв.,

84 зв., 85 зв., 99 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 37. – Арк. 65 зв., 66 зв., 92 зв., 124 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 38. – Арк. 100 зв., 101 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 39. – Арк. 19 зв., 91, 96 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 40. – Арк. 18 зв., 19 зв., 25 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 64. – Арк. 13 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 113. – Арк. 57, 144.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 257. – Арк. 18.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 724. – Арк. 8 зв., 11 зв., 13 зв., 17 зв., 18 зв.,

20 зв., 23 зв., 35 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 725. – Арк. 14.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 726. – Арк. 3, 23.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 727. – Арк. 45 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 729. – Арк. 65, 126, 153, 166, 172 зв., 174,

180 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 795. – Арк. 14 зв., 78.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 796. – Арк. 75 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 812. – Арк. 19 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 882. – Арк. 3, 5, 6, 10, 15, 21.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 888. – Арк. 22.

КУРІНЬ ім. І. Черняти в Конюхові”. Текст розділений двома зірочками. Датування: 25.12.1925 р. – 18.11.1928 р. Докладніше див.: ЦДІА України у Львові. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 31. – Арк. 99 зв.; спр. 32. – Арк. 128 зв., 129 зв.; спр. 34. – Арк. 32; спр. 36. – Арк. 1; спр. 38. – Арк. 100; спр. 109. – Арк. 24; спр. 257. – Арк. 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 18.

Матеріал: фіолетове чорнило.

Форма: прямокутна.

Розмір: 59х39 мм.

Зображення: трипелюсткова лілея з Тризубом.

Легенда: КОМАНДА СТРИЙСЬКОГО ПЛ. КОША Ч: _____

Датування: 18.05.1929 р. – 22.05.1930 р.

Місце зберігання:

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 37. – Арк. 67 зв., 68 зв., 87 зв., 88 зв., 91 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 39. – Арк. 91.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 164. – Арк. 3 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 165. – Арк. 106 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 169. – Арк. 81 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 170. – Арк. 84 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 171. – Арк. 82 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 172. – Арк. 40 зв., 138 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 175. – Арк. 79 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 176. – Арк. 9 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 180. – Арк. 19 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 724. – Арк. 27 зв., 28 зв., 29, 31.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 795. – Арк. 12 зв., 79 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 796. – Арк. 69 зв., 71 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 882. – Арк. 6, 10, 15.

Матеріал: фіолетове чорнило.

Форма: кругла.

Розмір: 35 мм.

Зображення: трипелюсткова лілея з Тризубом.

Легенда: П. К. СТ. ПЛ. ім. І. БОГУНА в СТРИЇ. Текст розділений двома зірочками.

Датування: 28.09.1926 р. – 8.05.1930 р.

Місце зберігання:

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 35. – Арк. 15.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 164. – Арк. 85.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 167. – Арк. 71.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 168. – Арк. 31, 36, 40.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 170. – Арк. 21.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 180. – Арк. 22.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 724. – Арк. 15.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 729. – Арк. 143, 144, 145, 159, 160, 170, 175, 176.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 791. – Арк. 5 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 793. – Арк. 10 зв., 12, 13 зв., 14, 15, 16 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 794. – Арк. 2, 3, 4, 6, 7.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 799. – Арк. 92.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 811. – Арк. 5.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 883. – Арк. 1 зв., 4, 5 зв., 6, 9, 10 зв., 12, 13, 15, 16, 19, 20 зв., 20 а, 24, 26, 27 зв., 28, 29, 30, 33, 35, 36 зв., 37 зв., 39, 43.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 888. – Арк. 14 зв., 21 зв., 27 зв., 30.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 961. – Арк. 742 зв.

Матеріал: фіолетове чорнило.

Форма: кругла.

Розмір: 35 мм.

Зображення: трипелюсткова лілея з Тризубом.

Легенда: П. К. СТ. ПЛ. в СТРИЇ. Текст розділений двома зірочками.

Датування: 20.03.1929 р. – 8.05.1930 р.

Місце зберігання:

ЦДІАУЛ. – Ф. 358. – Оп. 1. – Спр. 135. – Арк. 4 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 173. – Арк. 80.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 729. – Арк. 181.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 795. – Арк. 12, 13 зв., 14 зв., 17.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 796. – Арк. 13 зв., 29.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 882. – Арк. 1, 1 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 884. – Арк. 14.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 893. – Арк. 14 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 961. – Арк. 743 зв.

Матеріал: чорна друкована.

Форма: кругла.

Розмір: 60 мм.

Зображення: трипелюсткова лілея з Тризубом. Навколо неї по колу кетяги червоної калини.

Легенда: “ЗАГІН ЧЕРВОНА КАЛИНА” 2. К. У. У. С. П. В СТРИЇ. Текст розділений хрестиком.

Датування: 3 квітня 1930 р.

Місце зберігання:

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 84. – Арк. 40.

Матеріал: фіолетове чорнило.

Форма: круга.

Розмір: 36 мм.

Зображення: лев, обернений праворуч, в короні спинається лапами на скелю.

Легенда: Управа V З'язку Новиків в СТРИІ. Текст розділений двома зірочками.

Датування: 29.05.1928 р.

Місце зберігання:

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 727. – Арк. 32, 38, 56, 64, 109, 122.

Матеріал: фіолетове, чорне, коричневе чорнило.

Форма: овальна.

Розмір: 37x46 мм.

Зображення: трипелюсткова лілея з Тризубом.

Легенда: V. Пластовий Полк ім. кн. Ярослава Осмомисла в СТРИЮ. Текст розділений однією зірочкою.

Датування: 12.09.1922 р. – 2.01.1928 р.

Місце зберігання:

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 31. – Арк. 107 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 32. – Арк. 53 зв.,

55 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 33. – Арк. 46 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 63. – Арк. 13.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 151. – Арк. 45.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 165. – Арк. 12.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 167. – Арк. 123.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 168. – Арк. 20.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 169. – Арк. 49.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 173. – Арк. 9.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 174. – Арк. 95.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 728. – Арк. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 729. – Арк. 1, 14, 15, 19 зв., 27, 29, 30, 31, 33, 63, 69, 70, 72, 73, 79, 80, 96, 104 зв., 119, 120, 121, 122, 123, 124, 132, 133, 142, 190.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 731. – Арк. 2, 5, 6, 8, 14, 18, 21, 22, 23.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 961. – Арк. 873, 874.

ЦДІАУЛ. – Ф. 404. – Оп. 1. – Спр. 3. – Арк. 8.

ЦДІАУЛ. – Ф. 410. – Оп. 1. – Спр. 85. – Арк. 17.

Матеріал: фіолетове чорнило.

Форма: овальна.

Розмір: 35,5х46 мм.

Зображення: трипелюсткова лілея з Тризубом.

Легенда: V. Пластовий Кур. ім. кн. Ярослава Осмомисла в СТРИЇ. Текст розділений однією зірочкою.

Датування: 1.02.1930 р. – 13.02.1930 р.

Місце зберігання:

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 40. – Арк. 18 зв.,

19.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 729. – Арк. 180.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 882. – Арк. 9.

Матеріал: чорне, фіолетове чорнило.

Форма: кругла.

Розмір: 37 мм.

Зображення: трипелюсткова лілея з Тризубом.

Легенда: V. ПЛАСТОВИЙ КУРІНЬ ім. кн. Ярослава Осмомисла в СТРИЇ. Текст розділений двома зірочками.

Датування: 5.02.1928 р. – 11.10.1929 р.

Місце зберігання:

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 35. – Арк. 42, 45,

46.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 37. – Арк. 63, 64 зв.,

65 зв., 67, 68 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 64. – Арк. 13.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 113. – Арк. 65, 66, 67, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 88, 89, 90, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 118, 119, 120, 121, 122, 156, 157.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 727. – Арк. 1 зв., 2, 3, 13, 14 зв., 21, 26, 43 зв., 50, 51, 53, 63 зв., 70, 71, 76, 77, 85 зв., 86, 87, 89, 90, 91 зв., 92, 93, 94, 102, 111 зв., 112, 113, 115, 118, 119.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 729. – Арк. 180.

Матеріал: фіолетове, коричневе, чорне чорнило

Форма: кругла

Розмір: 35 мм

Зображення: трипелюсткова лілея з Тризубом.

Легенда: VIII. пл. п. ім. кн. Ольги в Стрию. Текст розділений двома зірочками.

Датування: 11.09.1922 р. – 20.11.1929 р.

Місце зберігання:

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 28. – Арк. 8 зв., 9.

- ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 31. – Арк. 76, 112 зв.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 32. – Арк. 61 зв.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 33. – Арк. 55 зв., 56 зв., 57 зв.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 35. – Арк. 65, 65 зв., 67.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 37. – Арк. 87 зв., 88, 89, 91 зв., 92 зв.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 63. – Арк. 6.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 65. – Арк. 3.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 75. – Арк. 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68,
 69.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 79. – Арк. 10.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 112. – Арк. 59.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 113. – Арк. 68, 175, 177, 178.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 724. – Арк. 1, 4, 5.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 727. – Арк. 27, 27 зв., 28, 29, 30, 33, 34, 35,
 35 зв., 36, 37, 39, 40, 42, 54, 54 зв., 55, 58 зв., 59, 60, 61, 61 зв., 62, 63, 65, 67, 68, 78,
 78 зв., 79, 80, 81, 82, 84, 103, 103 зв., 104, 105, 107, 108, 110, 120, 120 зв., 121, 124,
 127, 128.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 729. – Арк. 4, 5, 7, 10, 12, 13, 41, 78, 91 зв., 92,
 93, 96 а, 103 зв., 106 а, 130 зв., 151, 152, 155, 168.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 732. – Арк. 1.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 896. – Арк. 28, 34, 40, 43, 44, 45.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 404. – Оп. 1. – Спр. 3. – Арк. 9.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 410. – Оп. 1. – Спр. 85. – Арк. 13.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 410. – Оп. 1. – Спр. 94. – Арк. 10.

Матеріал: фіолетове чорнило.

Форма: круга.

Розмір: 36 мм.

Зображення: трипелюсткова лілея з Тризубом.

Легенда: 14. САМ. ГУРТ. СТ. ПЛ. “СПАРТАНОК” В СТРИЇ³⁵. Текст розділений двома зірочками.

Датування: 3.01.1928 р. – березень 1930 р.

Місце зберігання:

- ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 37. – Арк. 123.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 75. – Арк. 57.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 164. – Арк. 3.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 165. – Арк. 106.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 169. – Арк. 81.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 170. – Арк. 84.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 171. – Арк. 82.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 172. – Арк. 40, 138.
 ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 175. – Арк. 79.

³⁵ Цією печаткою завірялися документи 16 куреня старших пластунок “Спартанки” у Стрию. При цьому переправляли легенду печатки.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 176. – Арк. 9.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 180. – Арк. 19.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 724. – Арк. 7 зв., 11, 13, 17, 20 зв., 28, 31 зв.

Матеріал: фіолетове, чорне чорнило.

Форма: овальна.

Розмір: 29х39 мм.

Зображення: трипелюсткова лілея з Тризубом.

Легенда: 46. пл. к. ім. Буй-Тур Всеволода в Стрию. Текст розділений двома зірочками.

Датування: 29.09.1925 р. – 6.04.1927 р.

Місце зберігання:

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 31. – Арк. 42 зв., 98 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 32. – Арк. 138 зв., 139.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 34. – Арк. 49, 50 зв.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 168. – Арк. 17.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 729. – Арк. 76, 104, 105, 108, 115, 127, 128, 138, 141, 146, 148.

ЦДІАУЛ. – Ф. 389. – Оп. 1. – Спр. 731. – Арк. 11.

ЦДІАУЛ. – Ф. 404. – Оп. 1. – Спр. 3. – Арк. 24.

Андрей Сова. Печати организации «Пласт» в Стрые (1920-е гг.)

В статье на основе неопубликованных архивных материалов, хранящихся в Центральном государственном историческом архиве Украины во Львове, рассмотрено сфрагистические достопримечательности пластовых куреней и структурных подразделений организации в Стрые. Охарактеризованы обнаруженные оттиски по следующим признакам: материал, форма, размер, начертание, датировка. В приложении опубликованы каталог выявленных оттисков печатей и их изображений.

Ключевые слова: Стрый, «Пласт», печати.